

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Η Ελλάδα στο 19ο αιώνα

Η **Ελλάδα τον 19ο αιώνα** ήταν μια περίοδος δραματικών και κρίσιμων αλλαγών, τόσο από πολιτική όσο και από κοινωνική και οικονομική άποψη. Η χώρα πέρασε από την καταπίεση της Οθωμανικής κυριαρχίας στην ανεξαρτησία, επηρεάστηκε από τα διεθνή γεγονότα και τον ευρωπαϊκό ρομαντισμό, και προσπάθησε να οικοδομήσει έναν σύγχρονο εθνικό κράτος σε έναν κόσμο γεμάτο προκλήσεις. Εδώ είναι μια αναλυτική περιγραφή της πορείας της Ελλάδας τον 19ο αιώνα:

1. Η Επανάσταση του 1821 και η Ανεξαρτησία

Η **Ελληνική Επανάσταση του 1821** σηματοδότησε την αρχή μιας νέας εποχής για την Ελλάδα. Οι Έλληνες, έχοντας υποστεί αιώνια Οθωμανική καταπίεση, επαναστάτησαν εναντίον των Οθωμανών και με τη βοήθεια φιλελλήνων και άλλων ευρωπαϊκών δυνάμεων, κατέφεραν να επιτύχουν την ανεξαρτησία τους. Η εξέγερση αυτή αποτέλεσε το αποκορύφωμα μιας σειράς εθνικών κινημάτων στην Ευρώπη, που επηρεάστηκαν από τις ιδέες του **Διαφωτισμού** και τις επαναστάσεις του 18ου αιώνα.

A. Η ίδρυση του Βασιλείου της Ελλάδας (1830)

- Με την **Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης** το 1830, η Ελλάδα αναγνωρίστηκε ως ανεξάρτητο κράτος. Η νέα ελληνική κυβέρνηση ήταν εν μέρει υποστηριζόμενη από τις μεγάλες δυνάμεις της Ευρώπης (Μεγάλη Βρετανία, Γαλλία, Ρωσία), οι οποίες επεδίωκαν να αποτρέψουν την περαιτέρω διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αλλά και να στηρίξουν το ελληνικό εθνικό κίνημα.

B. Ο Καποδίστριας και οι πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας

- Ο πρώτος κυβερνήτης του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, **Ιωάννης Καποδίστριας**, ανέλαβε τα ηνία το 1828, προσπαθώντας να θέσει τις βάσεις για την οργάνωση του νέου κράτους. Αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα, όπως τις εμφύλιες διαμάχες και τις πολιτικές διενέξεις μεταξύ των τοπικών ισχυρών παρατάξεων (οι λεγόμενοι "πολιτικοί όμιλοι").
- Το 1831, ο Καποδίστριας δολοφονήθηκε, και η Ελλάδα βρέθηκε για δεύτερη φορά σε πολιτική αστάθεια.

2. Η Βασιλεία του Όθωνα (1832-1862)

Το 1832, με τη **Συνθήκη του Λονδίνου**, η Ελλάδα αναγνωρίστηκε ως ανεξάρτητο κράτος και αποφασίστηκε να ηγηθεί από τον **Βασιλιά Όθωνα**, τον πρώτο βασιλιά της σύγχρονης Ελλάδας. Ο Όθωνας ήταν γιος του βασιλιά της Βαυαρίας, Λουδοβίκου Α΄, και η επιλογή του έγινε από τις μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις.

A. Πολιτική και Οικονομική Κατάσταση

- Ο Όθωνας ήρθε στην Ελλάδα με την υποστήριξη μιας ισχυρής γερμανικής αντιπροσωπείας και εξουσίαζε με έναν αυταρχικό τρόπο, χωρίς να συνυπολογίζει τις ελληνικές παραδόσεις και τα αιτήματα της τοπικής κοινωνίας. Η πολιτική αστάθεια και οι περιορισμένες προόδους στην ανάπτυξη του κράτους οδήγησαν σε έντονες αντιδράσεις.
- Η χώρα ήταν χρεωμένη και υπήρχαν σοβαρές κοινωνικές ανισότητες και οικονομικές δυσκολίες. Η οικονομία της Ελλάδας ήταν, κυρίως, αγροτική, και η βιομηχανική και εμπορική ανάπτυξη ήταν περιορισμένη.

B. Αντιστάσεις και Πολιτική Αλλαγή

- Η αυταρχική κυβέρνηση του Όθωνα, σε συνδυασμό με τις συνεχείς οικονομικές δυσκολίες, έφερε επανάσταση και διαμαρτυρίες. Το 1862, οι πολίτες και οι στρατιώτες αναστάτωσαν τη χώρα, οδηγώντας στην ανατροπή του βασιλιά Όθωνα και στην αναζήτηση νέου μονάρχη.

3. Η Βασιλεία του Γεωργίου Α΄ και η Επέκταση του Κράτους

Μετά την ανατροπή του Όθωνα, ο **Γεώργιος Α΄** από τη Δανία ανακηρύχθηκε βασιλιάς της Ελλάδας το 1863. Η βασιλεία του Γεωργίου Α΄ και οι απόγονοί του είχαν καθοριστική σημασία για την ιστορία της χώρας.

A. Επέκταση των Ελληνικών Εδαφών

- Η **Μεγάλη Ιδέα** (η ιδέα της ενοποίησης όλων των ελληνικών περιοχών, περιλαμβανομένων των εδαφών που βρίσκονταν υπό Οθωμανική και άλλες ξένες κυριαρχίες) αποτέλεσε σημαντικό κίνητρο για τις στρατηγικές επιλογές της Ελλάδας.
- Η χώρα απέκτησε **Κρήτη (1898)**, ενώ παράλληλα επεκτάθηκε στα Βαλκάνια με τις νίκες στους **Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913)**. Η Ελλάδα κατέκτησε περιοχές όπως η **Μακεδονία**, η **Θράκη** και τα νησιά του Αιγαίου.

B. Οικονομική Ανάπτυξη και Εκβιομηχάνιση

- Ο 19ος αιώνας είδε τη δημιουργία βασικών υποδομών στην Ελλάδα, όπως δρόμους, σιδηροδρόμους και τηλεγραφικές συνδέσεις.
- Ορισμένα βιομηχανικά κλάδοι αναπτύχθηκαν στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, ενώ το εμπόριο συνέχισε να αναπτύσσεται, ιδίως λόγω της ναυτιλίας.

4. Εσωτερικές Κρίσεις και Πολιτική Αστάθεια

Παρά την οικονομική ανάπτυξη και τις εξωτερικές επιτυχίες, η πολιτική ζωή της Ελλάδας ήταν συχνά ασταθής. Οι πολιτικές διαμάχες, οι εμφύλιες συγκρούσεις και η σύγκρουση των φιλοβασιλικών και αντιβασιλικών παρατάξεων δημιουργούσαν συνεχείς εντάσεις. Η ανεπαρκής οργάνωση του κράτους και οι αυταρχικές τάσεις των κυβερνήσεων οδήγησαν σε αναταραχές και επαναστάσεις.

5. Η Ελλάδα στο Τέλος του 19ου Αιώνα και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι

Οι εξελίξεις στο τέλος του 19ου αιώνα οδήγησαν την Ελλάδα στη συμμετοχή στους **Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913)**, όπου οι Έλληνες κατάφεραν να επεκτείνουν τα εδάφη τους, καταλαμβάνοντας την **Μακεδονία**, τη **Θράκη** και τα **νησιά του Αιγαίου**.

Συμπεράσματα

Η Ελλάδα στον 19ο αιώνα βίωσε μια επαναστατική πορεία από την υποταγή στους Οθωμανούς στην ανεξαρτησία, με σημαντικές πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές. Αν και οι Έλληνες αντιμετώπισαν πολλές δυσκολίες και πολιτική αστάθεια, κατάφεραν να δημιουργήσουν το πρώτο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος και να επεκτείνουν τα εδάφη τους, θέτοντας τις βάσεις για τη σύγχρονη Ελλάδα.